

i. iij. di. xlv. Existētes inq̄t i m
ferno. fm diuinitatē culpe diuisā
forciuntur a peāz. et etiā fm q̄
gūioibz peccis irreciuntur dāna
ti fm hoc obscuriorē et pfūdio
rē locū obtinēt i inferno vñ a fu
piores in q̄b? minimū eāt de rō
ne culpe sup̄mū a min? tēbrofū
locū hnt oib? pūendis hxc il
le. **D**ubitat. ij. vtz etiā sa
piētia in locis peāz infernaliū
hōies similes h i vicis ad filia
loca i inferno pūendos tñsmi
tat h. fm greg. iij. dya. q̄ sic
vñ math. xij. Tūc id ē in die iū
dicij dicz melioibz. **C**olligite zi
zania a ligate ea i fasciculos ad
oburēdū. **S**up quo greg. iij.
dya. **Q**uid ē zizania in fascicu
los ligatē n̄ opaēs paibz i toz m̄
tis similibz; sociare ut sup̄bos cū
sup̄bis. luxuriosos cū luxurios.
auaros cū auaris. fallaces cū
fallacibz; Infideles cū infidelib?
et. **C**ū ergo similes i culpa ad
toz m̄ta filia āgeli i locis peāli
bz deputāt q̄h zizaniōz fascicu
los ad oburēdū ligāt hxc ille. et
sic erit tot p̄ciales i inferno mā
fiōes q̄t p̄ncipalia vicia mōz
lia. nec obstat illd. **J**ob. xi. vbi
d̄z i inferno null? ordo h̄ sepit
n? horroz inhabitat qz fm greg.
ibid̄ intelligitur de intēcois di
rectōe a rca opacōe q̄z neutz
ibi erit **E**t tñ sapi. viij. d̄z. **S**a
piētia attingit a fine. vsqz ad fi

nes; fortit̄ a dispōit oia suauit̄.
Qrtadecia peā ē puacō sēlacōis
x̄ scōz; hūanitatē. cui? pulch̄ tu
do ē sola q̄etatiua vis. cui? vñ
sola q̄et at auditū. odor olfactū
sapor gustū. et cōiunctio tactū.
vñ in quolibet quicqz sensuū dā
nati tam intēiozū q̄ exteriorē re
manebit p̄petua sitis qdā natu
ralis qz i x̄pi hūanitate nostre
hūanitatis essentialis qdā bti
tudo cōsistit. **C**ū igz quicqz sint
sensus quoz quilibz; hūanitate x̄
puabitura q̄ntuplex sitis per
ōns i quicqz pōns sensuū erūt de
cē p̄ciales pene. sub hoc mēbro
p̄ncipali cōp̄hense. **E**t erūt p̄
dce pene tñto qdā mō gūiores
q̄to x̄ hūanitas oīa sensibilia
excedit in amēitate.

Capitulum Tertium

Quo ad. ij. p̄ncipale de
interiozibz; p̄mis dāna
toz nōnd̄ qz quicqz p̄
cipales peās. dānati h̄būt a iā
ptim hnt. q̄ sūt. **P**riō oim quicqz
intēioz sensuū pūcō. q̄bz; delectā
bilia s̄b̄tr̄hūtur. et tristia p̄nta
būtur q̄ ad occupabile. **S**ecū
do quo ad irascibile erit odiū a
detestacō. **T**erno itellcūs obce
cacō **Q**rtō v̄mis oscie remozus
Qnto peccia iteriois blasphemie
otiuacō. **P**rima pena intēioz eit a
in quicqz intēiozibz; sensibz; q̄ sūt
sens9 cois ymagiatia fantasia
estimatua et memoria sensitiua

Nā p oculos ingrediētur ad
 sensum omunē ea q̄ dicta sūt i
 pena sexta Et sic p auditū q̄ m
 septia dicta sūt. Et sic de alijs
 sensib⁹ ⁊ ogregabūt in sensu
 cōmuni. eū maxie cruciatia Ad
 ymaginatuaz q̄ h̄ infecta fuit
 pulchritudine mulierz vniēt
 amarissime eedē ymagies ⁊ pe
 nitētie. ut dicat vtinā vidissem
 p muliere h̄ pentē. vtinā p ebe
 tate gustassem cinerē. p canti
 lem̄ audiuissem h̄ monē ⁊ sic
 de alijs. Ad fantasiā vniēt hor
 ribiles visiōes. Ad estimatiāz
 indicibiles timores. puta cū vi
 derit aliquē torq̄ri p demonez.
 stati timebit sibi affutur eū dē
 dolorem. Sic fit circa rotādōs
 successiue. mēoria sēh̄tia cogi
 tabit de malis male ⁊ de celesti
 bz infernalitez. hec oia pban
 tur p dictū s̄i thō. i q̄to di. vl
 tia dicentis. Sic ppter pfectā
 b̄titudinēz sanctorz nil erit i eū
 qd̄ non sit gaudij materia Ita
 nihil erit in dānatis qd̄ nō sit
 eis materia ⁊ cā tristitie. nec ali
 qd̄ quod ad tristitiā ptinē pos
 sit. d̄erit ut sit eoz miseria cōfū
 mata. **S**ecūda pena interioz
 quo ad irascibilez erit odium
 oim demonū. hoim tā viuoꝝ
 q̄ mortuoꝝ angeloꝝ ⁊ scāz
 animaz vnde super illud ysay.
 .xiiij. Surrexerūt de solijs ones
 p̄ncipes diē. glō. Volatū est

malozū multos h̄rē sotos p̄a
 rū Ideo scūs thō. vbi p̄us di.
Sic in bt̄is i patria eit pfectis
 h̄a caritas Ita in dānatis eit per
 fectissimū odiū. vñ sic s̄i gau
 debūt de oibus bonis Ita mali
 de oibus malis gaudebūt ⁊ de
 omib⁹ bonis dolebūt. vñ ⁊ felici
 tas scōꝝ cōsiderata eos maxie
 affliget. vnde ysa. xxvi. videāt
 ⁊ ofundātur gloriātes p̄li. ⁊
 ignis hostes tuos deuoz; vnde
 vellēt oēs bt̄os eē dānatos
Tāta etiā eit in dānatis iui
 dia q̄ p̄m quozū gloie inuide
 būt cū ipsi sint in fūma miseria
Et hoc etiā bene i hac vita acci
 dit crescēte inuidia sed tamen
 min⁹ inuidēt p̄m q̄s q̄ alijs
Et maior est eoz pena si ones
 p̄m q̄ dānarentur. ⁊ alij sal
 uarētur. q̄ si aliqui de suis p̄i
 q̄s saluarētur ⁊ alij dānarē
 tur. Et inde fuit q̄ diues petijt
 fr̄es suos a dānacōne eripi.
Sciebat enim q̄ aliq̄ eriperē
 tur maluis̄ tamē fratres suos
 cū alijs oibus dānari. R̄nūis
 aut̄ ex dānatoꝝ multitudie
 pena singuloꝝ augeatur: tam
 tm̄ super crescit odiū ⁊ iuidia
 q̄ magis eligēt torq̄ri cū mul
 tis. q̄ minus soli. **S**⁹ quid eit
 de affcū dānatoꝝ ad eos quos
 hic carnaliter dilexerūt nā af
 fectōes inordiate in inferno a
 dānatis nō auferētur. Sed

dānati h̄ aliquos carnaliter di-
 legerunt. ergo videtur q̄ etiā il-
 lic h̄. dilectio que non funda-
 tur sup̄ honestum facile rescin-
 ditur ⁊ precipue i malis homi-
 nib⁹ ut p̄hus dicit. **ix. Ethico.**
Vnde dānati non conserua-
 bunt amicitiam ad eos quos in
 ordinate dilexerunt. **S** i in hoc
 voluntas eorum remanebit p̄-
 uersa q̄ causam inordinate di-
 lectionis adhuc diligunt. **O**di-
 unt etiam deū scdm̄ illud psal-
Superbia eorū qui te oderunt
 ascendit semper. **P**otest em̄ de-
 us dupliciter videri. **V**no modo
 in se. ⁊ sic a nullo clare visus po-
 test odiri. **A**lio modo in effectu
Et q̄ quidam effectus dei puta-
 punco repugnat aliquib⁹; idē
 deum odiunt in opib⁹ iustitie
 sue. **H**ec omnia **Th.** vnde **Alb.**
 sup̄ puer. vltio de muliere for-
 dicit dānati nullo affectu p̄-
 tus se diligunt. vñ **io b. xl.** **C**or-
 pus eius id ē leuiathā. q̄ signi-
 ficat dyabolum q̄ h̄ scuta fulilia
 cōpacta squamis sese premētī-
 bus. **C**orpus dyaboli sunt oēs
 dānati. ⁊ scuta fulilia in q̄ amor
 d̄m̄ intraē neq̄at. vñ a sese iui-
 cē deridē dicuntur ⁊ ouiciai. nec
 obstat q̄ diues sollicitabatur
 de fratrib⁹; q̄ hoc fecit nō amo-
 re. h̄ ut ip̄e minus arderet si fra-
 tres a criminib⁹; ad q̄ ip̄e eos in-
 duxerat absoluerētur vel ut nō

fustineret oīa ip̄oz̄ propria
 cum sibi vel vxi⁹; ut dic̄. **aug. 9.**
 cōpulsus fuit hoc dicere p̄t̄ ex
 emplū viuēcium ut magis cre-
 dat scripturę q̄ etiā mortuis re-
 surgentib⁹. **T**ertia p̄a sunt
 tēbre interiores q̄ sūt triplices
 vic⁹; p̄uacō scie: hūane. celestis
 ⁊ d̄me. **D**e p̄uacōne prima sc̄;
 de hūanis tēbris dubitat̄ vtz
 dānati possint vti noticia quā i
 hoc mōdo habuerūt h̄. **th.** vbi
 p̄us di. vltia dānati mēorabun-
 tur aliquoz̄ q̄ h̄ sciuerūt vñ lu-
xvi. **A**b̄ h̄a diuiti ait **R**e cordaē
 q̄ r̄cepisti bō i vita tua **C**ōfide-
 racō em̄ aliquoz̄ scitoz̄ q̄ tum
 ad aliquid inducit gaudium.
 vel ex pte cognoscibilium inq̄-
 tum diliguntur vel ex pte ipsi-
 us cognōm̄is inq̄tum ē cōue-
 niens ⁊ perfecta. potest etiam
 tristitie racō eē ⁊ ex pte cogno-
 scibilū que nata sunt cōtrista-
 re ⁊ ex pte ipsius cognōm̄is p̄-
 ut eius impfectio cōsideratur ut
 pote cū aliquis cōsiderat se desi-
 cere in cognōne alicuius rei.
 cuius pfectioez appeteret **P**ic
 ergo in dānatis erit actual̄ cō-
 sideracō eorū q̄ prius sciuerant
 ut materia tristitie. nō aut̄ ut de-
 leationis cā; cōsiderabūt **C**ōfide-
 rabūt em̄ mala que gesserūt ex
 q̄b⁹; dānati sunt ⁊ bona dilecā q̄
 h̄ amiserūt ⁊ ex vtroq̄; torq̄bū-
 tur. **S**imilit̄ etiā torq̄ebūtur

de hoc q̄ cōsiderabūt noticiam
quā de reb? speculabilib? ha
buerūt impfectā eē. et amifille
fumā eius pfectionē quā pote
rāt adipisci. demiq; etiā ea q̄ h
agūtur oñdentur eis quo ad
ea que in eis tristitiam augeze
pnt. nec dānati penis acerbissi
mis torti abstrahentur. sicut h
fit a cōsideratione tristabiliū. q̄
in futuro nō abstrahitur aia
a corpore sicut h fit. s; q̄ntūcūq;
corpus affligetur. tñ aia sep
cōsiderabit lucidissime illa que
pnt eē ei causa meritis. nec ob
liuio esse poterit ex quāta cūq;
diuturnitate t̄pis post iudici
um hoc ille. **S**ecūdo tenebris q̄
sūt puatio celestis visionis af
fligētur. vñ fm thō. vbi p̄? di
vltia. q̄ idē h̄tur ibi i lra a b̄to
greg. Dānati ante diē iudicij
videbūt bonos in glā. vñ luc.
xvi. Dives vidit lazaz in sinu
abrahe. non hoc modo q̄ glā
eorz q̄lis sit agnoscat. s; solū
mō cognoscent eos esse in glā
quā d̄ inestabili et ex hoc tur
babūtur. **T**ū pp̄ inuidiā. do
lētes de bonoz felicitate. tū pp̄
ter hoc q̄ ipi talē glā; amiserit
vnde d̄ sapien. v. de impijs vi
dentes turbabūtur timore hor
ribili. **S**ed post diē iudicij oī
no visione beatorz p̄uabūtur
nec tñ ex hoc eoz pena minue
tur. s; augebitur. q̄ in memo

ria habebūt glā; beatorz quā
in iudicō vel ante iudiciū viderēt
q̄ hoc ē eis in tormentū. s; vltē
ri? affligētur i hoc q̄ videbūt
se indignos reputari. etiā vide
re glām quā sc̄i merētur h̄re.
hoc ille. **T**ercō affligētur tene
bris cū d̄mā; noticiā. **Q**ue d̄
ritur igz an dānati cogitabūt
aliqd̄ de deo. s; thō. vbi p̄? q̄
sic. **S**i nōnd̄ inq̄t q̄ deus pot
dupliciter cōsiderari. vno modo
fm se. et fm illō qd̄ ē pp̄riū ei
sc̄i esse totū cōmunitatis p̄ncipiū
Et sic nullo mō cōsiderari pot̄ si
ne d̄lectiōe. vnde sic nullo mō
a dānatis cogitabitur. **A**lio
mō fm aliqd̄ qd̄ ē ei q̄i accidē
tale i effectib; suis utpote pu
re vel aliqd̄ hmōi. **E**t fm hoc
cōsideratō de d̄o pot̄ tristitiā in
ducē. **E**t hoc mō dānati de eo
cogitabūt. **I**pi em̄ d̄um odio
h̄nt. q̄ de eo nō cogitabūt n̄ ra
cōnepunitōis q̄ phibitōis ei?
qd̄ male eoz volūtati cōsonat
vñ nō cōsideabūt eū n̄ ut puīto
rē q̄ phibitorē. **Q**uia pena dā
natorz iterior ē otinua p̄ccōz
multiplicatō q̄ p̄petua in odio
d̄i. p̄xim. demonū. scōz q̄ an
geloz. q̄ i blasphemia otinua
tio de q̄b; d̄m̄ ē. **E**t sic cōn̄ de
um p̄petue p̄sām volūtate h̄
būt nō tamē pp̄rie demerētur
pp̄rie loquēdo. q̄ i t̄mō nō
in via sunt. vbi solū est meritū

ppe et demeritū. vñ tñ. vbi pri
 us. **N**ō ppe hoc dānati excusan
 tur a demerito. qz necessitatem
 peccādi hñt. s; qz ad summū p
 uenert maloz. demones tamē
 añ iudiciū peccant et demeren
 tur alios ad peccata trahentes.
S; ad dānatoz hōim officiū
 nō pñt; alios ad dānacōnem
 ptrahere. sic pñt; ad officiū de
 monū rōne cui? demeretur q̄
 tum ad secūdariā p̄az. hoc ille.
Quāta pena dānatoz int̄ioz
 sunt vmes os̄ie vñ p̄sa. vltio.
Ignis eoz nō extinguetur et vz
 mis eoz non morietur. Super
 quo aug? de ci. dei li. xxi. Plures
 exp̄ficōes recitās cōcludit. In
 p̄mis inqt maloz inextinguibili
 lis ignis et immamissimus v̄mis.
Alij pprie ad corpus ignē expo
 fuerut. Tropice v̄o ad animā
 v̄mē qd̄ eē pbabili? vidz. vñ
 fm tñ. vbi prius distinctōne
 vltia. **E**t bonauē. Ip̄a trāslacio
 verm̄is ad dolozē spūalē man
 festat in q̄bz et quō fit verm̄is
 si attēdatur racō trāfferendi. In
 verme enim naturali ōsideatur
 origo et mordicacō oritur inq̄
 ex putrefactōe et mordz illis ex
 quo oitur. Sic in spūali dolozē
 nō qlibet dolozē verm̄is s; qui
 nascitur ex putrefactione pec
 cati. Sic tunc peccatum d̄z pu
 tridū qñ anima in eo req̄escit fi
 nalit̄. Rurs; oportz. qz fit in do

loze et m̄oio. hoc aut̄ est ex cō
 cursu duoz sibi inuicē; obuian
 tū et resistēciū. **I**ta duo mouen
 tia sūt in hōie volūtas natūaliv
 et deliberatiua. **I**ta cōcurrūt per
 cōscientiam dictante; aliquid
 factum esse in debitum. et tunc
 obuiant quando voluntas na
 turalis detestatur in debitum et
 deliberatiue volūtatē placz. **T**ūc
 autem resistunt quādo vtraqz
 in suo actu viget. **E**x hīs patz;
 cur in quibusdam v̄uentibus
 fit verm̄is cōscientie modicus
 aut magnus. **I**n dānatis etiā;
 patz; similiter qz ibi erit peccati
 putrefactio ex hoc qz p̄ccm fi
 nalit̄ remāsit in anima eorum.
Ibi erit cōcursus p̄pter peccato
 rum apertissimam visionem.
Ibi erit obuiacō p̄pter volūta
 tis deliberatiue obstinacōnem
 perpetuam. et sinderisis remur
 muracōnem. **I**bi erit resistentia
 quia ipsa delectacō peccati. eit
 ablata per pene acerbicatem.
 et ex hoc ip̄sius sinderisis forti
 ficata actio. et ex hoc verm̄is mi
 rabilit̄ rodens et pumiens vz
 ba sunt bonauē. **E**st aut̄ qui
 duplex verm̄is fm oēs doctozēs.
Primus de peccato dimisso a se
 nō qz p̄ccm. sed quia cā demeri
 toia respectu pene dāni. **S**ecū
 d? verm̄is ē fm sco. tristitia de
 obstinacōe sua in p̄ccō q̄ ē pri
 uacō boni honesti siue gratie

p culpā v̄ saltē tristatur de peccato qđ cōmīsit i vita sua in q̄ nūc sine remissioē dimissus ē. a derelict⁹ non qđē tristatur de hoc. v̄ de hoc s̄m se. qz talē ē p̄uacō hōi. moral. s̄ qz demeritū resp̄cū pene dāni. Tercius vermis ē s̄m Alb. sup missam de bono a seipō obmissio qđ si feciss̄: miora mala sustineret Et s̄m Alb. ibidē hij tres vermes nūq̄ p̄petue crescēt nec de crescēt qz sūt de p̄teito. ⁊ de necessario. Q̄rit⁹? vermis ē s̄m eū dē de malo cui⁹ ip̄e potuit esse cā ut fiet i alio. ⁊ ille vermis cresc̄ ⁊ mitigabitur. Si eī p̄ malū suū cā ē mali in alio: totū ēs crescit vermis: q̄ciēs crescit ⁊ dilatatur malū illd̄ in alios quos inuoluit. Et in hoc sensu dicit Ambro. qz ignoatur pena arrij qz nescitur q̄t errore eiu⁹ sint s̄būtēdi. Si autē cā fuit ut bonū fieret: totū cīēs de cre scit vermis quo cīēs bonū illud multiplicabitur. lxx Alb. Q̄rit⁹? vermis ut dī. t̄ho. vbi p̄p̄ ē cor poral quosmō. p̄t etiā iqt̄ dī cī qz p̄ vermē sp̄ualē caro affligetur s̄m qz passiōes aie redū dāt in corp⁹ ⁊ h̄ ⁊ i futuro v̄n̄ Eccl̄. vii. v̄ndicta carnis impij ignis ⁊ vermis. ¶ Capitulū

D q̄rtū de p̄a dānatorū
Etercō p̄ncipali vicz
de pena dānatorū re

spectu supiorū Notandū qz talis in ḡne triplex est. Prima ē s̄tractio celestis solacij hōim beatorū ⁊ angelorū ⁊ alligacō ad carcerē infernū in societate p̄ccorū ⁊ demonū Secūda ē p̄uacō trū dotū aie et adeptio ip̄is oppositorū. Tercia ē certitudo de interminabilitate oim p̄fatarū p̄arū ⁊ de redēp̄cōe de sp̄acō. ¶ Prima inq̄ p̄a ē sep̄ a duplex Prima ē qz pallacō amissimū celi p̄uabūtur qđ ē patria oim rōnali creature de h̄de rabilissima. Sicut cētrū terre ḡuib⁹. ita aie cētrū est celum Secūda ē qz infernali loco igneo p̄petue stemplādo alligabūtur. v̄n̄ math. xxv. Ite maledicti in ignē eternū. Tercia est p̄uacō naturalis societatis ad btōs hōies a q̄b⁹ tot gaudia deberēt recipe. q̄t sūt btī hōmines. Q̄rta est adēp̄cō societatis dānatorū hōim. de quib⁹ t̄nto plura tristia recipient q̄ to plures dānati existūt. Quīta est p̄uacō societatis āgelice nature. q̄ p̄p̄iqua est n̄re aie. de q̄z āgelorū societate gaudere possent. sic hōim de societate Sexta ē introit⁹ ad societate demonū in finitorū quodā mō a q̄b⁹ etiā tot mala recipient quot sunt de fozmīssimi demōes. Septia ē societas pessimi demōis ⁊ turpissimi luciferi